

ALKOTÓMŰHELY

BARÁCIUS ZOLTÁN

SZÉP HAGYOMÁNYOK FEDEZETÉVEL

A SZABADKAI NÉPSZÍNHÁZ JUBILEUMA

Minden jubileum alkalom.

Alkalom arra, hogy számokkal és tetemes dokumentációval részeiben és egészében felidézzük a múltat, megálljunk egy-egy mérföldkőnél, leltározzunk, s ilyenkor minden méltató-elismerő szónál fontos maga a hangvétel. Szeretném elkerülni az „egyszer volt, hol nem volt”-szerűség romantikáját, s az érdemleges személyeket nevükön nevezni. Ezúttal főleg a magyar társulatról szólunk, az őt érintő és érinthető problémákról.

A Szabadkai Népszínház az 1975—76. színházi évaddal ünnepli fennállásának harmincadik évfordulóját. Most természetesen írunk kell arról, hogy az első esztendő, az első megtett lépések több figyelmet érdemelnek, mint a jelen, a közelmúlt, hiszen az intézmény a semmiből teremtett valamit, ami ma szilárd pilléreket kapott, s ami nélkül művelődési mikrokozmoszunk elképzelhetetlen. Cicoma, indulat és bíráló hév nélkül illdomos írni a kapunyitásról, s egyébként is — határozottan állíthatjuk — a színházzal mindig olyan megkülönböztetett figyelemmel, szeretettel, bátorító szóval teremtettünk viszonyt, akárcsak Szepesi György a magyar labdarúgással.

A Szabadkai Népszínház az új Jugoszláviával együtt született. Az épület a felszabadulás utáni napokban hadi célokat szolgált, sokáig lehetetlen volt bejutni a kapu alá, de amikor 1945. szeptember 19-én az illetékesek eljuttatták Szabadkára azt az okmányt, amely a kétnyelvű színház megteremtését szorgalmazta, sőt követelte, akkor mindenki előtt világossá vált, hogy új idők következnek. A színészek és a színház vezetői nagy ambíciókkal láttak munkához. A kortársak azt állítják: „bátorság” kellett ahhoz, hogy színházat alapítsanak. A közvélemény — érthetően — egyben kulturális programot és eredményeket kért számon, értékes színműveket. Megmondták, hogy a színész ne csak szórakoztasson, hanem neveljen is, s az ilyen határozott célkitűzések elől a kishitűek vissza-visszavonulgattak, mert voltak olyanok is, akik az első magyar nyelvű színházat csak a régi repertoár felújításával tudták elképzelni. A színház számunkra továbbra is amolyan „világot jelentő deszka” maradt egy

hely, ahol „meghalni lehet”, ahol tulajdonképpen évtizedeken át tudatos népszerkesztés folyt. Ezzel engedelmességre kényszerítettek.

Az egyik alkalmi közlönyben olvashatjuk, hogy akkortájt ipari tanulók, munkások, félbemaradt diákok, főiskolások, háziasszonyok, bolti kiszolgáló-leányok, parasztleányok, leszerelt petőfi-brigadisták jelentkeztek a meghirdetett pályázati felhívásra, s a jelentkezőkből húszan tettek eleget a bizottság által felállított mércéknek. Húszan lehettek tagjai a Szabadkai Népszínház magyar tagozatának. Akadémiát végzett, tehát „tanult” színész egy sem volt. Az új színház amatőrökkel rajtolt, de olyan amatőrökkel akikkel példamutató lelkesedése megteremtette mindazt, amire ma — a fiatalok és az idővel a középgenerációba lépő idősebbek — joggal büszkék lehetnek, még abban az esetben is, ha nem a Szepesi-féle ügyszeretettel „csapatunkat” a pálya széléről.

Mindenki ismeri az anekdotát. Az egyik kényelmes tempójú bajnoki labdarúgó-mérkőzés alatt az egyik játékos odasétált a népszerű sportújságíróhoz és a fülébe súgta: „Ne tessék gyorsan beszélni, Gyuri bácsi. Nem tudunk mi olyan gyorsan futni!” Mert gazdag és sokszínű volt ugyan annak a színháznak a ténykedése, de a félreértések elkerülése végett szögezzük le íziben, hogy az irammal bajok voltak, objektív okok vagy szándékos dancsok akadályozták a merészebb kitéréseket, de a közvélemény és a sajtó mégis pergő nyelvvvel küldte tűzbe a „csatárokat”, lelkesítette a „védőket”, hiszen ez a zseni színház minden bajával együtt — a miénk volt. Ezért csak hosszabb távon értékelhető alaposabban.

Maradjunk a kezdet kezdeténél.

A szerbhorvát társulat 1945. október 28-án bemutatta Mirko Bogović *Matija Gubec* című drámáját. Másnap a magyar társulat vizsgázott Balázs Béla *Boszorkánytánc* című művével. A választás jónak mondható. A szerző emigrációban írt drámája a jugoszláv népek felszabadító háborújáról szól, de a teljesség kedvéért legyünk tárgyilagosságok. Balázs Béla balladisztikus hangvételű színműve nem vonult be a drámairodalomba, és északi szomszédaink sem rangsorolják a legjobb művek közé. Ebben, pontosabban abban a pillanatban a színházalapítás tette volna a magasztos, nem pedig maga az előadás, mert elmaradtak a virágcsokrok, a nagy szavak, amelyek — érdekes — inkább mostanában kapnak mikrofont. A színészek fáradtan és boldogan tértek vissza az öltözőbe, s azzal az eltökélt szándékkal csomagolták össze a sminkes dobozt, hogy ezentúl még jobbat, még nagyszerűbbet kell nyújtani a közönségnek.

A színház keretében működött az operatársulat, és annak idején hevesen gyűrűzték a viták létének érvényessége körül. Később a pacsirtáktól megvonták a dalt. A szervezeti felépítés ezzel nem sokat változott. A zenekar megmaradt a „fizetőlistán” és ma már nem vitatkoznak arról, amiért valamikor az életüket adták volna az érintettek. Volt, elmúlt.

A prózai színészeknek pedig tudtukra adták, hogy a célkitűzések csak egy irányban vihetik előbbre a színházkultúrát. Eleget kell tenni az eszmei fel fogásoknak, a színész „mondjon” végre valamit a színpadon, a műsor elsődlegesen a dolgozó emberhez szóljon, és természetesen nem hagyható figyelmen kívül a művészi igényesség sem. Igen ám, de a mi közönségünk „csak a szépre emlékezett”, az „első csókos nyárra” és a „holdvilágos éjszakára”. Ezzel magyarázható, hogy a *Boszorkánytánc* mindössze ötször ment. Ezt köve-

tően Nušić *Gyanús személye* került a közönség elé. Négy előadást ért meg. Háy Gyula remekét, a *Tiszazugot* csak két alkalommal hirdette a plakát és akkor jött a *Sári bíró*. Móricz Zsigmond népszínműve kisebb jubileumot ültett, mert 25-ször játszották. Gyorsan kimondták: „Eddig csak színházunk volt. Most közönségünk is van!”

Bizony keserű megállapítások voltak ezek, de örömmel leírhatjuk, hogy azóta sok minden megváltozott. A formális rutin helyett a pozitív irányú fejlődés lett a munka meghatározója. 1975-ben Moravica és Bajmok közönsége Brechtnek és Dürrenmattnak tapsol. Maradjunk mégis az első évad sok-sok kérdőjellel aláhúzott eredményeinél. Zilahy Lajos — pedig sikeríró — *Fatornyok* című színműve sem nyerte el a nagyközönség kegyeit. Hatszor játszották, de ezt követően színre került a *Viharos alkonyat*. 25 előadással büszkélkedhetett. Goldoni *Hazugja* — az első telitalálat! 73 alkalommal vonultak színre a színészek. Sárközi *Dózsa György* című drámája újabb csalódás. Mindössze háromszor vitték közönség elé, de *A fattyú újra* felcsillantotta a reményt. Az első évad utolsó bemutatója olyan volt, akár a cukorral édesített ecetes itóka. Szigligeti Ede *Csikósának* sokat tapsolt a közönség, de az előadás erőnyeiről ezúttal hallgasson a krónikás. Egyébként 71-szer játszották.

A színház első évadjának műsorpolitikája tehát csak részben tett eleget az új célkitűzéseknek, s mégis találhatunk mentőövet azok számára, akik műsorra tűzték a kevés értékű darabokat, hiszen a hagyományok mélyen gyökereztek bennünk. Ezt hoztuk magunkkal, ez maradt. Sokáig megmaradt. Sokan ma is szívesebben nézik a régi fényképeket, jöllehet azóta a világ kifordult a sarkából.

Harminc esztendő eredményei? Az ereklye valós értékei?

A tabellák minden kommentárnál beszédesebbek, de a tabellák takarják az embert, mert a darabokat emberek ajánlották, emberek játszottak bennük és emberek vették le a repertoárról. Ez az írás csak érintheti azokat a dátumokat, amelyek a színház életében fordulatot jeleztek, eredményeztek. Megvilágíthatja a csúcsoakat, nevek említése nélkül, mert tömegesen segítették elő ebben a színházban a „forradalmat”, amelyre több esetben szükség mutatkozott. A „függöny elé” idézés nem lehet teljes, mert a dicsérő jelzők tárháza is véges.

A központi probléma ősidők óta: Mit akar a közönség? Legyen a színház politikai szócső, szórakoztasson, neveljen, támogassa a hazai drámairodalmat a vajdasági magyarokat, szóljon bele a nagyvilági dolgokba, maradjon csöndben, járja be az országot, jöjjön a munkás a színházba, vagy pedig menjen a színész a munkahelyre? Milyen eredménnyel járhatott volna egy szondázás? A kitöltött kérdőívek jobbra operettet követeltek a színháziaktól, s az illetékeseknek mégis volt bátorságuk szembeállni a kérelemmel. Így idegenedett el a néptől a színház. Szelíden irányította a közönséget egy új ösvényre, s az hajlandó volt cipőt cserélni. A közönség összetétele megváltozott, s az sem mindennapi eset, hogy a statisztika olyan kasszasikert jelentő írókkal büszkélkedhet, mint például Brecht és John Osborne.

A színház szellemi műhely. Az akadémiaírókól érkező fiatal rendezők »helyrefofozták« a társulatot. Merészebb elképzelésekkel ijesztgették a színészeket és persze a közönségnek azt a rétegét, amely nem hallgatott a kor tisztábban csengő szavára. Műsorra került Shaw *Az ördög cimborája* című színműve, Ben Jonson *Volponeja*, Molière-művek, Ibsen *Kisértetek* című drámája, Strindbergtől

a *Júlia kisasszony*, újabb Shaw-darab (*Warrené mestersége*), Macchiavelli *Mandragórája* és megint csak a »háziszerző« műve, a *Candida*, Bernard Shaw tollából Az első Shakespeare-előadás, *A makrancos hölgy* is siker. Színre kerül Miroslav Krleža *Glembay-urak* című drámája és egy újabb Shakespeare-vígjáték, *A szentivánéji álmom*. És Shaw *Pygmalionja* után Arthur Miller mind ez ideig egyetlen reprezentánsa, *A salemi boszorkányok*, majd Lorca *Véres menyegzője*, Wouk *Lázadás a Caine-hajón* című drámája, Gorkij *Ejjeli menedékhelye*, Sartre *Tisztességtudó utcalány* című színműve, John Osborne *Dühöngő ifjúsága* és az irodában gépelni kezdik Ionescu két egyfelvonásosát. Sajnos, nem kerültek színpadra.

Ez történt 1960-ig.

Úgy is mondhatjuk, hogy a színház dolgozói tizenöt esztendő eredményeivel térhettek pihenőre, hiszen a második féldőre egy egészen új csapat, új felfogású gárda tért vissza a pályára.

Az elkövetkező esztendők fő feladata — a városcentrikus-jelleg megszüntetése után — a szűz talaj meghódítása és megmunkálása volt. Erről az éráról szélsőségesen ellentmondásos véleményeket jegyzünk. A közvélemény mégis általános felvirágzásról beszélt, de voltak olyanok is — saját fedezéküket féltve —, akik a lélekharangot kongatták. Tény azonban, hogy az ötvenes évek végén a válság, az elbizonytalankodás jelei mutatkoztak, de a színház az elkövetkező szakaszban egyre nagyobb feladatokat oldott meg és védőháló nélkül végezte nyaktörő mutatóványait. A kulisszák mögött a színházilag egynémelyike ifjító szérumtól hajtván megvalósította legmerészebb álmait az új, a korszerű színházról. Perdöntő előadások keresték a közönséget. Mint például John Osborne *A komédiás* című műve. Színre került Max Frisch *Biedermann és a gyűjtögetők* című játéka (és milyen pompás rendezői és színészi tolmácsolásban!), polgárjogot kapott Krleža *Lédája*, Bertolt Brecht *Koldusoperája*, *A boldogtalan hold* Eugen O' Neilltől, Pirandello *Az ember, az állat és az erény* című vígjátéka. Ezt követően egy Shakespeare-mű, *Sok hűhó semmiért* és Davidčo regényének színpadi változata, a *Költemény*. Alexandar Breffort *Irma, te édes* című musicalje az új műfaj diadalát hozza és egyben az operett alkotmányát. John Synge *A nyugati világ bajnoka* című színjátéka és Ranko Marinković *Gloriája* új híveket toboroz az irodalmi értékű előadásoknak. Madách Imre *Az ember tragédiája* című alkotása is végre zöld jelzést kap, de Slawomir Mrozek elől sem zárkóznak el a színészek. A *Hekusok* — nem egyértelműen — ékesen bizonyítja, hogy a színház, ha kell, hatalmas auditorium nélkül keresheti a kiutat a köznapiságból. Arisztophanész *Lüszitratája* és Brendan Behan *Tűsz* című drámája, valamint Háy Gyula *Isten, császár, paraszt* és Örkény István *Tóték* című groteszk színpadi játéka már „az új idők hírnökei”. Hamarosan színpadot kap Katona József *Bánk bánja*, de jönnek a formabontók is. Murray Schisgal (*Szerelem, ó!*), Albert Camus (*Caligula*) és Deák Ferenc (*Afonyák*). O'Neill a vízváltató (*Hosszú utazás az éjszakába*). Írók és címek: Háy Gyulától a *Mohács*, Gogol remeke, az *Egy örült naplója*, Sartre műve, a *Piszkos kezek*, újabb Deák-mű (*Légszomj*), Vörösmarti Mihálytól a *Csongor és Tünde*, William Shakespeare (II. Richard), Dürrenmatt *Nagy Romulusa*, Wassermann és Leigh musical-je, a *La Mancha lovagja*, Tóth Ferenc *Jóbja*, Molière (*Scapin furfangjai*), *Az iguána éjszakája* Tennessee Williamstól,

Csehov *Sirálya*, Krleža *Golgotája* és Németh László *Villámfényénél* című drámája. Végül pedig újból Brecht és *A kaukázusi krétakőr*.

A színház tulajdonképpen az utóbbi tizenöt esztendőben igyekezett maradéktalan értékekkel jelen lenni a közéletben, s ebben a pillanatban ne romboljunk mítoszokat, mítosz nélkül nincs színház, nincs emlékezés, s maradjunk abban, hogy Petőfi Sándor nem a hátába kapta az orosz kopját. Nem legendákat szövünk a múlt eredményeiből, de nem hallgathatjuk el például azt, hogy a színház keretében működött a színészképző stúdió, hogy a színház hidat ívelt Szlovénia és Horvátország felé, „élt” a kabaré, a vidéki kiutazások megkétszereződtek-megháromszorosodtak, ha kellett, rendhagyó körülmények között hetenként hatszor-hétszer is begyűjtötták a terepjáró autóbusz motorját. Vendégszerepelt a társulat Belgrádban, Magyarországon és Romániában, a díjak úgy potyogtak, mint az érett körték a fákról. Budapesti, szegedi, belgrádi, zágrábi és marosvásárhelyi rendezők keze alá kerültek a színészek, ismert nevek vállaltak fellépést a Szabadkai Népszínházban és a játéktípus is megváltozott.

Egy idézet:

A SZÍNHÁZAK CSAK AKKOR TELJESÍTHETIK NÉPSZÍNHÁZI HÍVATÁSUKAT, HA MEGTALÁLJÁK AZ UTAT KÖZÖNSÉGÜKHÖZ. Ez az idézet közhely, de a közhely is fedhet igazságot vagy legalábbis — féligazságokat. Ismeretes, hogy hazánkban a színház, a kultúra nem kényszerül kommercializálódásra, mert hathatós támogatást kap a község és a tartomány kasszájából. Ezért egyértelműen angazsáltan kellene bevonni a közönséget annak látásába, ami értékes és hasznos. Unalmat árasztani persze nem erény, s ezért a színház minden pillanatban vállalhatja a bírált fél szerepét. Mégis az elmúlt időszakban kevés okunk volt bíráló szóval illetni a műsorpolitikát, s arról sem beszélhetünk, hogy a ház feladta korábbi hagyományait. A gyengébb művek megtorpanást jelentettek, nem felvett „diplomáciai kapcsolatokat” az ősműlttal.

Mondhatjuk úgy is, hogy a szavakkal való bizonygatás helyett mindennél beszédesebben és harsányabban árulkodnak a számok, a tabellák, de mit ér a statisztikai kimutatás, ha az előadás alatt a nézők kivonulnak a teremből. Szólhatunk azonban arról, hogy például Zrenjaninban sokan az utcán rekednek, mert a jegypénztár fölé odakerült a tábla, amely közli az érdeklődőkkel, hogy „a mai vendégjátékra minden jegy elkelt”. Szlovéniában a külföldön dolgozó jugoszláv állampolgárok évi szabadsága egybeesik a Szabadkai Népszínház vendégjátékával. Minden évadnak megvan a maga kulisszatitka, és minden vidéki kiutazás vagy „városi” előadás tartogat valami tanulságot, de mindez nem fejezhető ki számokban. Lelkiismeretesen kiszámolták azt is, hogy az ifjúság milyen számban látogatja az előadásokat, s most ezen a fronton is sokasodnak a tennivalók. Hogyan bevonni a leghálásabb közönséget a színház búvkörébe? Ifjúsági színdarabokat műsorra tűzni? Nem. Olyan darabokra essen a választás, amely a mai ifjúságot tematikájánál és megvalósításánál fogva érdekli. Legyen ezért a színház agresszív és tettekkel bizonyítson, mert hiszen a tapsnak nincs száma, de annál erősebb a zaj, a láрма, amelyet a telt ház közönsége előidéz.

A díjakról is számokban beszélünk. A kitüntetések eljutottak azokhoz, akik megérdemelték. A személy vagy a munkaszervezet nem szám, hanem élő massa, amely gondolkodik, érez, jó és rossz tulajdonságokkal rendelkezik. Mert a számok közül hiányzik a legfontosabb adat: A megtett kilométerek száma. Ez a szám jelentene valamit. Erre a számra hatványozottan büszke lehetne a társulat. A többi eredményre is természetesen, hiszen a számok jelenléte aláhúzza mindazt, amit olyan nagy áldozatkészséggel valósítottak meg a színház dolgozói, de semmiképpen sem a leglényegesebb mutató. Üléseken felhasználható, jól felhasználható, de vajon érdekeli-e bennünket, hogy Goya egy-egy művéhez hány kiló festéket használt el?!

A munka „tovább”-ja természetesen nem szorul a jubileumi ünnepségek árnyékába. A rendezvénysorozat színházakat mutat be. Van ilyen is, olyan is. Milyen a szabaddkai — ma? Végeredményben nekünk színházi színházra van szükségünk. Teljesen érdektelen, hogy van-e a színháznak profilja? Elsődleges a kérdés, hogy vajon jó-e a színházunk vagy rossz. Elmondhatjuk, hogy az elmúlt időszakban ritkán ment le „süketen” a függöny, a közönség érti a színészeket és a rendezőket, akkor is, amikor Brechtet játszanak, és akkor is, amikor a *Liliomfi*ban komédiáznak. Nem lehet nagy erény végérvényesen leszámolni a múlttal, s mégis teljes erőbevetéssel a jövő felé kell tekinteni. Más típusú színházat teremteni? Erre nincs szükség, de több figyelmet illik fordítani a gondolatiságra. A gondolat ne csak foszlányokban jusson a nézőtérre, mert ha a színész gondolkodik, akkor a nézőt is gondolkozásra készíti. Ennek a kívánalomnak a társulat eleget tehet, mert a legkomplikáltabb zárákhoz is jól olajozott műszerekkel rendelkeznek. Ez a műszer pedig a színész és a rendező. A színház most korban idősebb ugyan, de küllemben egyre fiatalabb.

Nem vitás: a színház elfogadtatása külön tudomány. Az utca embere ma a tévé embere. A színháznak az ideológiai ismérvek bevonásával tudatosan fel kell vennie az alkotóműhelyi jelleget. Legyen műhely, amelyből időálló művek kerülnek a színpadra, olyanok, amelyekre a jövő krónikása szintén egyszerűen gondol majd vissza. Most jó a megőrzés anyaga, minden tegnapi könnyen távozik a füsttel. Illik tehát átkacsintani a jövőbe, egy kicsit annak megoldozni „a pillanat művészetét”, mert a jelen megértő és türelmes. Járjunk mindig egy lépéssel a közönség előtt, jöjjön a néző utánunk, kövessen bennünket, s akkor talán újra átvehetjük a művészetben a vezető szerepet.

Ebben az évadban Shakespeare és Dürrenmatt egy-egy művével jelzi jelenlétét a repertoárban. A múlt óriása és a jelenkor géniusza. Az egyik oldalon azok a színészek, akik 1945-ben indultak és szorosan mellettük a fiatalok.

Shakespeare és Dürrenmatt. Egybemosódnak az évek, a célok, s hiába „mélységes mély a múltnak kútja”, teljes lényünkkel a jelenben élünk. Úgy ünnepelünk, ahogy azt a bevezetőben említettem.

Subjektív látással, elfogultan, de nem minden ok nélkül.

A SZERBHORVÁT TÁRSULAT SZÁMOKBAN

ÉVAD	ELŐADÁSOK SZÁMA	SZABADKÁN	VIDÉKEN	BEMUTATÓK SZÁMA
1945/46	111	56	55	13
1946/47	163	129	34	11
1947/48	234	185	49	15
1948/49	169	116	53	5
1949/50	176	125	51	7
1950/51	166	145	21	10
1951/52	119	100	19	8
1952/53	125	102	23	10
1953/54	140	131	9	12
1954/55	130	114	16	8
1955/56	163	133	30	11
1956/57	130	115	15	10
1957/58	143	104	39	9
1958/59	116	104	12	8
1959/60	149	120	29	9
1960/61	170	102	68	8
1961/62	169	128	41	9
1962/63	187	130	57	11
1963/64	178	142	36	11
1964/65	205	149	56	10
1965/66	184	114	70	8
1966/67	177	113	64	9
1967/68	183	100	83	10
1968/69	170	117	53	10
1969/70	152	105	47	9
1970/71	193	120	73	10
1971/72	187	128	59	8
1972/73	182	120	62	8
1973/74	161	108	53	8
1974/75	163	117	46	8
ÖSSZESEN:	4895	3572	1323	283

A MAGYAR TÁRSULAT SZÁMOKBAN

ÉVAD	ELŐADÁSOK SZÁMA	SZABADKÁN	VIDÉKEN	BEMUTATÓK SZÁMA
1945/46	99	67	32	13
1946/47	168	105	63	12
1947/48	200	122	78	7
1948/49	226	133	93	7
1949/50	205	120	85	6
1950/51	149	115	34	7
1951/52	122	109	13	9
1952/53	143	123	20	14
1953/54	147	143	4	11
1954/55	141	124	17	8
1955/56	154	143	11	11
1956/57	129	109	20	10
1957/58	134	120	14	8
1958/59	255	180	75	10
1959/60	251	121	130	9
1960/61	342	113	229	10
1961/62	312	116	196	10
1962/63	278	129	149	12
1963/64	299	130	169	12
1964/65	237	139	98	8
1965/66	263	105	158	9
1966/67	233	96	137	10
1967/68	261	96	165	10
1968/69	234	97	137	8
1969/70	242	92	150	8
1970/71	320	100	220	12
1971/72	312	99	213	9
1972/73	272	96	176	9
1973/74	273	109	164	8
1974/75	268	109	159	8
ÖSSZESEN:	6669	3460	3209	285

OPERA

ÉVAD	ELŐADÁSOK SZÁMA	SZABADKÁN	VIDÉKEN	BEMUTATÓK SZÁMA
1951/—	44	37	7	5
1951/52	78	75	3	3
1952/53	86	86	—	6
1953/54	92	92	—	7
ÖSSZESEN:	300	290	10	21

ÖSSZESÍTETT MUTATÓ

MAGYAR TÁRSULAT

ELŐADÁSOK SZÁMA	SZABADKÁN	VIDÉKEN	BEMUTATÓK SZÁMA
6669	3460	3209	285

SZERBHORVÁT TÁRSULAT

4895	3572	1323	283
------	------	------	-----

OPERA

300	290	10	21
-----	-----	----	----

ÖSSZESEN:

11 864	7322	4542	589
--------	------	------	-----